

Verslag Stuurgroep NHW d.d. 5 februari 2004

- vergadering:** Stuurgroep Nationaal Project Nieuwe Hollandse Waterlinie
tijd / plaats: 15.30 / Paushuize
aanwezig: mr. E.M. d'Hondt (Voorzitter), ir. D. Luteijn (oud-Voorzitter), J.G.P. van Bergen (GS-lid Provincie Utrecht), drs. R.P. van Brouwershaven (Dir. Directie Noord-West van LNV), mr. D. Kok (adviseur), mevr. drs. R. Kruisinga (GS-lid Provincie Noord-Holland), W.C. Luijendijk (GS-lid Provincie Noord-Brabant), mevr. N. Peereboom (Burgemeester Gemeente Zaltbommel), mr. L.J. Verhulst (Weth. Gemeente Utrecht, portereuille BRU), mevr. mr. L. van Vliet-Smit (Hoofd Projectbureau)
Van ambtelijke zijde: ing. S.A.M. Arts, P. van Aurich namens F.D. van Heijningen, drs. S.R.H. Kemperman, H.T.H. van den Berg, en mevr. S.J.F. Berkers (verslag)
afwezig: (allen met kennisgeving) F.D. van Heijningen (GS-lid Provincie Zuid-Holland), Th.H.C. Peters (GS-lid Provincie Gelderland), ir. D. Vergunst (Dijkgraaf Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden)
gast(en): drs. A.M. van Vuuren (per 1-3-04 Hoofd Projectbureau), mr. W.J. Hiemstra (Boer&Croon), ir. E. Luiten (Landschapsarchitectbureau Luiten), E. Joosting Bunk
kopie: Projectgroep, Klankbordgroep, Bert Bukman (auteur nieuwsbrief)
-

1. **Opening en Mededelingen**

D. Luteijn opent de vergadering en heet allen van harte welkom.

• Afscheid en aantreden

D. Luteijn introduceert E. d'Hondt als zijn opvolger per 1-1-04 en geeft het stokje over. Hij wenst hem genoeg en succes met het voorzitterschap. E. d'Hondt geeft te kennen verheugd te zijn dit kansrijke project te mogen voorzitten en spreekt namens de Stuurgroep zijn dank uit aan D. Luteijn. Ook bedankt hij N. Peereboom en L. van Vliet die beiden vanwege vervroegd pensioen voor het laatst in de Stuurgroep aanwezig zijn. Allen krijgen een bloemetje uitgereikt. De voorzitter introduceert A.E. (Arnold) van Vuuren als nieuw hoofd Projectbureau, benoemd voor 2 jaar. A. van Vuuren, momenteel hoofd B&S van DLG, zegt dat het tot uitvoering brengen van dit complexe project en hem uitdaagt en dat hij er veel zin in heeft. Hij zal officieel per 1-3-04 starten maar voordien al enkele activiteiten oppakken nl. verdere bemensing projectbureau, het formuleren opdracht Liniecommissie, voorwerk juridische status e.d.

01.1 • PK II goedgekeurd in Ministerraad d.d. 19-12-03

Het bijgevoegde persbericht spreekt voor zich. De Ministerraad heeft ingestemd met Panorama Krayenhoff II, d.w.z.: De essentie van het Linieperspectief wordt opgenomen als onderdeel van de nationale ruimtelijke hoofdstructuur in de Nota Ruimte.

01.1 • Europese subsidie Interreg IIIc

Er is ca € 90.000 subsidie toegekend vanuit de EU, over de komende 3 jaar verdeeld. Met dit geld organiseert het projectbureau een startsymposium en kan een medewerker (0,66 fte) betaald worden die zich richt op Europese samenwerking.

• Werkbezoek 10-3-04 Minister Dekker en Veerman, Installatie Liniecie, Presentatie P.Krayenhoff

Op 10 maart brengen ministers Dekker en Veerman een bezoek aan de Waterlinie. Programma wordt rond 10-2 bekend gemaakt. Locatie is Slot Loevesteijn (Zaltbommel). Na de lunch zal de Liniecommissie worden geïnstalleerd en wordt het definitieve Panorama Krayenhoff gepresenteerd. De voorzitter vraagt de Stuurgroep nadrukkelijk hierbij aanwezig te zijn.

AvV

allen

2. 02.1 **Verslag d.d. 29 oktober '03**

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. Naar aanleiding van:

- punt 1.3: D. Luteijn merkt op dat het bezoek van Dekker zeer nuttig was en zijns inziens van invloed op het besluit van de Ministerraad.
- punt 3, laatste alinea: D. Luteijn meldt dat het 'rondje langs de provincies' (CdK en GS-leden) zeer goed verloopt en er diverse plooiën worden gladgestreken.

3. 03.1 **Interviewronde II**

03.2 P. Hiemstra (Boer&Croon) licht toe op basis van de 2 bijlagen. Belangrijkste conclusies:

- PK II wordt met name door gemeenten goed gedragen.
- Er heerst een grote mate van ongeduld: men wil z.s.m. aan de slag met schop en hamer. M.a.w. geldstromen moeten goed en snel worden geregeld.
- Het zorgvuldig betrekken van de achterban en goede communicatie is essentieel

De rapporten worden voor kennisgeving aangenomen en impliciet nog eens behandeld bij punt 5.

4. 04.1 **Haalbaarheidsstudie**

04.2 Een kopie van de brief d.d. 4-2-'04 van ING Real Estate namens de marktpartijen wordt uitgereikt (zie bijlage 04.3).

Het projectbureau heeft i.s.m. externe adviseurs een conceptbesluit opgesteld (zie bijlage 4.2) over de Haalbaarheidsstudie Nieuwe Hollandse Waterlinie (zie bijlage 4.1). Resultaat: "Bij het onderzoek zijn de marges van het Panorama Krayenhoff zeer strak en beperkend gehanteerd. Dit heeft als consequentie dat de resultaten van het onderzoek aan de onderkant van de verwachting liggen".

Het conceptbesluit is d.d. 3-2-'04 met de private partijen geëvalueerd.

De private partijen willen graag in de gelegenheid worden gesteld om in aanvulling op de voorliggende haalbaarheidsstudie een nota te schrijven "over de haalbaarheid van een model waarin de kosten volledig gedekt worden door de opbrengsten binnen een publiek-private samenwerking tussen Rijk, Provincies, Gemeenten, Waterschappen en marktpartijen. De kernvraag in deze nota worden de randvoorwaarden en uitgangspunten die vanuit de markt worden gesteld aan de publieke organisatie en regelgeving binnen een dergelijke PPS". (citaat 04.3)

De Stuurgroep gaat accoord met dit voorstel. Oplevering is uiterlijk 30-4-04 aan Projectbureau, gevolgd door besluitvorming in de Stuurgroep.

AvV

5. 05 **Vervolgorganisatie**

P. Hiemstra (Boer&Croon), auteur van de "Beslispuntennotitie Organisatorische inrichting vervolg Nationaal Project NHW" licht toe. De wezenlijke afwijkingen t.o.v. de eerste werknotitie zijn: Sla de masterplanfase over. Geen Liniebrede PPS impliceert geen liniebrede ontwikkelingsmaatschappij. Gemeenten en waterschappen maken geen deel uit van de Liniecommissie (maar worden wel actief geconsulteerd bij opstellen convenant tussen publieke partijen). Provincies hebben geen bezwaar tegen publieke rechtspersoonlijkheid van de Liniecommissie.

De voorzitter dankt de auteur en vraagt of er algemene reacties zijn op het rapport.

J. van Bergen onderstreept het belang van draagvlak bij de bestuurlijke achterban, met name op projectniveau. R. Verhulst vraagt of de vereenvoudiging liniebreed wellicht complexiteit op lager schaalniveau tot gevolg heeft. De voorzitter antwoordt dat het organisatieplaatje in zijn geheel is vereenvoudigd omdat het centrale Masterplan verdwijnt en er thans geen Liniebrede PPS wordt geëntameerd.

R. van Brouwershaven vindt de totaalopzet uitstekend. Hij kan zich vinden in de samenstelling van de Liniecommissie maar benadrukt dat de gemeenten het echte werk moeten gaan doen en dat de provincie coördineert! Constructief overleg tussen Liniecommissie en gemeenten/waterschappen is dan ook essentieel. W. Luijendijk beaamt dit en refereert naar de verhouding Woudrichem en Werkendam versus provincie Noord-Brabant. P. van Aurich vult aan dat het Pact van Loevestein die krachten bundelt op uitvoeringsniveau. De voorzitter bevestigt de opmerking van E. Luiten dat alles in wezen draait om 'opdrachtgeverschap': Wie is opdrachtgever voor de Linie, en wie per projectenveloppe. De voorzitter stelt voor om de notitie per hoofdstuk te behandelen, als volgt:

1. Inleiding:

Opmerking:

Als basis voor de notitie dienden ook: *het verslag van de Agendacommissie van 15 januari 2004 alsmede het verslag van de Projectgroep van 15 januari 2004*

2. Van Liniecommissie naar Publiek Programma van Eisen en Convenant Publieke Partijen:

Besloten:

- Definitieve formulering en vaststelling Linieperspectief: P.M. punt 6 van de agenda.
- Opdracht tot het vervaardigen van een Convenant tussen de publieke partijen wordt verstrekt alvorens Liniecommissie wordt geïnstalleerd.
- Stuurgroep geeft opdracht hiertoe aan Projectbureau.

AvV

3. De Liniecommissie: samenstelling

Opmerkingen:

R. Verhulst is het oneens met het feit dat BRU niet is opgenomen in de Liniecommissie. De voorzitter bevestigt dat de rol van het BRU, Gemeenten en Waterschappen gewaarborgd wordt in het convenant tussen publieke partijen alsmede bij de aansturing op enveloppeniveau. Onder het voorbehoud van terugkoppeling met BRU-gemeenten kan R. Verhulst instemmen met de voorgestelde samenstelling van de Liniecommissie.

R. van Brouwershaven merkt op dat afvaardiging van Departementen op Directeur Generaal-niveau niet haalbaar is. De voorzitter stelt dat bedoeld wordt op DG's en anderszins vervangers op niveau van directeuren die door DG's gemandateerd zijn. Vanuit de provincies komen Gedeputeerde Staten-leden in aanmerking. Directie Noord-West verzorgt de correspondentie t.b.v. bemensing Liniecie.

RvB

Besloten:

- De Liniecommissie wordt samengesteld conform voorstel notitie: onafhankelijke voorzitter, secretaris (hoofd Projectbureau), GS-leden van 5 Provincies, DG leden (of gemandateerde vervangers op directourniveau) van 5 departementen
- Gemeenten en waterschappen zijn niet vertegenwoordigd in de Liniecommissie
- BRU is niet vertegenwoordigd in de Liniecommissie
- Liniecommissie kan onafhankelijke externe adviseurs aanstellen. Deze zijn geen lid van de Liniecommissie, maar worden geconsulteerd indien nodig.

4. De Liniecommissie: taken en verantwoordelijkheden

Besloten:

- De taken en verantwoordelijkheden van de Liniecommissie worden vastgesteld conform notitie.

5. De Liniecommissie: rechtspersoonlijkheid

Opmerkingen:

R. van Brouwershaven heeft al wat voorwerk verricht t.a.v. rechtspersoonlijkheid. Hij meldt dat dit zeer lastig ligt en twijfelt ook aan de noodzaak hiervan. De voorzitter spreekt uit ervaring dat de Liniecommissie alleen als rechtspersoonlijk handelingsbevoegd is en in staat om geldstromen te beheren. Bovendien is de commissie niet verzekeraar indien zij geen rechtspersoonlijkheid heeft.

Besloten:

- De Liniecommissie krijgt publieke rechtspersoonlijkheid met toestemming van alle provincies.
- Er wordt nader onderzocht op welke wijze de benodigde relaties met de systematiek van de Wet Inrichting Landelijk Gebied kunnen worden gelegd.
- Het projectbureau (i.s.m. DNW) krijgt opdracht om nader te onderzoeken hoe deze rechtspersoonlijkheid kan worden gerealiseerd.

AvV

6. Het projectbureau

Opmerking:

T.a.v. de financiële middelen van het projectbureau merkt R. van Brouwershaven op dat jaarlijkse bijdragen vanuit Belvedere t/m 2009 weliswaar toegezegd is maar dat deze niet toereikend zijn. Hij zegt toe zich hiervoor verder in te spannen i.s.m. met het projectbureau.

Besloten:

- De inrichting van het projectbureau wordt vastgesteld conform de notitie, langs de lijnen van de DLG-offerte

RvB
AvV

7. De Projectgroep

Opmerking:

N. Peereboom bevestigt dat haar ambtenaar G. Rinkel weliswaar vanuit gemeente Zaltbommel en impliciet het Pact van Loevestein in de Projectgroep is afgevaardigd, maar dat hij spreekt op persoonlijke titel, dus niet namens alle gemeenten. Het BRU is afgevaardigd namens de gemeenten rondom Utrecht. De voorzitter vraagt het projectbureau om daarnaast ook de afvaardiging vanuit de noordelijke gemeenten te waarborgen c.q. hiervoor een nieuw projectlid te benoemen.

Besloten:

De Projectgroep wordt gecontinueerd.

AvV

8. Segmentering van de Linie in Projectenveloppen

Besloten:

- De projectenveloppen worden ingekaderd zoals is voorgesteld in de notitie en PK.
- Geadresseerden zijn Provincies, onder gelijktijdige vaststelling dat dooradressering van de andere instanties (bijv. BRU) mogelijk is mits de Provincie eindverantwoordelijk blijft.

9. Opdrachten aan en mandaat van de geadresseerden

Besloten:

- Er wordt ingestemd met de in de notitie omschreven opdrachtverlening aan de Geadresseerden van de Projectenveloppen.

10. De zeggenschap van Gemeenten en Waterschappen

Opmerking:

N. Peereboom wijst i.v.m. draagvlak op het belang van goede communicatie met gemeenten en waterschappen. Zij die gereageerd hebben op PK II verdienen antwoord en uitleg. Het Projectbureau onderneemt actie.

Besloten:

- Er wordt ingestemd met de in de notitie voorgestelde verankering van de rol van Gemeenten en Waterschappen in het vervolg van het Project.

AvV

11. Geen Liniebrede PPS-constructie

Besloten:

- Vooralsnog wordt afgezien van een Linie-brede PPS en daarmee van een overall Privaat Consortium en een overkoepelend Publiek Privaat Convenant.

12. Afzien van een Masterplan

Besloten:

- Op dit moment heeft geen Masterplan voor de Linie als geheel te worden opgesteld, doch kan worden volstaan met een samenhangend geheel aan Deelmasterplannen op Projectenveloppeniveau.

13. Een Liniefonds

Besloten:

- De mogelijkheid van de creatie van een onder de Liniecommissie ressorterend Liniefonds wordt onderzocht. De Stuurgroep geeft hiertoe opdracht aan het Projectbureau i.s.m. DNW.

AvV

14. Kwaliteitsteam en klankbordgroep

Besloten:

- Het Projectbureau krijgt opdracht een voorstel te doen met betrekking tot de inrichting en samenstelling van een Kwaliteitsteam
- De Klankbordgroep onder motiverende ondersteuning door het Projectbureau wordt gecontinueerd.

AvV

De stuurgroep is content met dit vereenvoudigde organisatieplaatje en stelt met inachtneming van de bovengenoemde correcties de organisatorische inrichting vervolg Nationaal Project NHW vast.

6. 06 Panorama Krayenhoff

E. Luiten, auteur van Panorama Krayenhoff I en II alsmede het definitieve Panorama Krayenhoff licht toe. De aanpassingen van de definitieve versie t.o.v. PK II zijn marginaal; op basis van nagekomen reacties, bestuurlijke besluiten, veranderende politiek inzichten, voortschrijdend inzicht en ambtshalve correcties en verduidelijkingen Expliciet verwerkt zijn:

- goedkeuring in Ministerraad,
- de nieuwe nota Ruimte (Nationaal Landschap)
- 2^e interviewronde met gemeenten, waterschappen, provincies en BRU
- robuuste verbinding
- inzichten over Pact van Loevestein
- diverse kostenramingen
- haalbaarheidsstudie
- Belvedere-grenzen in Provincie Noord-Brabant

De titel luidt "Panorama Krayenhoff" (zonder vermelding nummer III). Deze harde kaft-editie van het Linieperspectief wordt door de voorzitter uitgereikt aan minister Veerman op 10 maart a.s. Tot uiterlijk maandag 9 feb. / 9.00 uur kunnen reacties op de concept-tekst worden doorgegeven aan B. van den Berg. Onder dit voorbehoud stelt de Stuurgroep het Panorama Krayenhoff vast.

allen

7. Wat verder ter tafel komt

R. van Brouwershaven vraagt de t.a.v. Nationaal Landschap of de Provincies achter de Nota Ruimte en de NHW als Nationaal Landschap staan (sluit grootschalige bedrijventerreinen uit). De provincies bevestigen dit. Ook meldt hij dat de Stuurgroep Belvedere op 29-1 jl groen licht gaf voor jaarlijkse beschikbaarstelling van € 1.350.000 t/m 2009 voor de NHW.

N.a.v. de brieven van BRU resp. Provincie Utrecht melden R. Verhulst en J. van Bergen dat zij er onderling al zijn uitgekomen. Het BRU neemt zitting in de Stuurgroep Rijnauwen-Vechten.

De bijgevoegde brieven worden alle voor kennisgeving aangenomen, te weten:

- 07.1 • Brief DB-lid Verhulst (BRU) d.d. 17-12-'03: wordt voor kennisgeving aangenomen
- 07.2 • Brief CdK Staal (Provincie Utrecht) d.d. 20-1-'04: wordt voor kennisgeving aangenomen
- 07.3 • Brief Minister Van der Hoeven (OCenW) d.d. 21-11-'04: wordt voor kennisgeving aangenomen
- 07.4 • Brief Staatssecretaris Van der Knaap (Defensie) d.d. 11-11-03: wordt voor kennisg. aangenomen
- 07.5 • Bulletin 'Grote Projecten', nr. 8, december 2003: wordt voor kennisgeving aangenomen.

Agenda komende tijd

- 19-02-04: Projectgroep 14.00 – 15.00 uur Projectbureau
- 26-02-04: Agendacommissie 15.30 – 17.00 uur Provinciehuis
- 10-03-04: Werkbezoek Ministers Dekker en Veerman (en Stas. v/d Laan?), installatie
Liniecommissie, presentatie Panorama Krayenhoff
- 18-03-04: Afscheid mr. H.J.J. van Vliet-Smit
- 08-04-04: Liniecommissie 15.30 – 17.00 uur Provinciehuis
- april '04: Behandeling Nota Ruimte in de Ministerraad
- 15-04-04: Projectgroep 14.00 – 17.00 uur Projectbureau
- 22-04-04: Agendacommissie 15.30 – 17.00 uur Provinciehuis
- 19-05-04: Projectgroep 14.00 – 17.00 uur Projectbureau
- 27-05-04: Agendacommissie 15.30 – 17.00 uur Provinciehuis
- 03-06-04: Liniecommissie 14.00 – 18.00 uur (locatie wordt nader bekend gemaakt)